60వ అధ్యాయం

٦٠ - بَابُ الْكَرَمِ وَالْجُودِ وَالإِنْفَاقِ فِي وُجُوهِ الْخَيْرِ ثِقَةً بِاللهِ تَعَالَى

దాతృత్వం, ఔదార్యం, దైవప్రసన్నతా దృష్టితో మంచిపనుల కోసం ధనం ఖర్చుపెట్టటం

قال الله تعالى: ﴿وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُۥ﴾ [سبأ: ٣٩] وقال تعالى: ﴿وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنفُسِكُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ ٱللَّهِ ۚ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ﴾ [البقرة: ٢٧٢] وقال تعالى: ﴿وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ﴾ [البقرة: ٢٧٣].

దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు : "మీరు దేనిని ఖర్చుపెట్టినప్పటికీ దాని స్థానంలో ఆయనే మీకు మరింత ఇస్తాడు." *(సబా : 39)*

మరోచోట ఆయన ఇలా అంటున్నాడు : "మంచి మార్గంలో మీరు ఖర్చుచేసే ధనం మీకే మేలు చేకూరుస్తుంది. అసలు మీరు ఖర్చుచేసేది అల్లాహ్ సంతోషం పొందటానికేగా! కనుక మంచిమార్గంలో మీరు ఏమి ఖర్చు చేసినా, దాని ప్రతిఫలం మీకు పూర్తిగా లభిస్తుంది. మీకు అన్యాయం ఎంతమాత్రం జరగదు." *(అల్ బఖరా : 272)* "మీరు మంచికోసం ఏమి ఖర్చుచేసినా అది అల్లాహ్‌కు తెలియకుండా ఉండదు." *(అల్ బఖర : 273)*

వివరణ

పై సూక్తుల్లో ఖర్చుపెట్టడమంటే మంచిపనుల కోసం, ధర్మసమ్మతమైన మార్గాల్లో ఖర్చుపెట్టడమని అర్థం. ఆ విధంగా ఖర్చుచేసిన ధనం వృధా పోదు. పైగా ఇహపరాల్లోనూ దేవుడు దానికి మంచిప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. అయితే ఇతరుల్ని చూపించటం కోసమో లేక సమాజంలో పేరు ప్రఖ్యాతులు సంపాదించుకోవచ్చన్న ఉద్దేశ్యంతోనో ధనం ఖర్చుచేస్తే దానివల్ల ఎలాంటి ప్రయోజనం ఉండదు. పైగా అది దైవాగ్రహానికి, దైవశిక్షకు కారణభూతం కావచ్చు. కనుక దానధర్మాలు చేసినప్పుడు కేవలం దైవప్రసన్నతనే దృష్టిలో పెట్టుకొని చెయ్యాలి. మంచి ఉద్దేశ్యంతో చేసేదానం ఎంత తక్కువ పరిమాణంలో ఉన్నాసరే దేవుడు దానిని స్వీకరించి దానికి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

544. హజ్రత్ ఇబ్నె మస్‌వూద్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు : ఇద్దరు వ్యక్తుల పట్ల తప్ప మరెవరి పట్లా అసూయ చెందటం ధర్మ సమ్మతం కాదు. వారిలో ఒకడు, దేవుడు సిరిసంపదలు ప్రసాదించటంతోపాటు వాటిని మంచిమార్గంలో ఖర్చుపెట్టే సద్బుద్ధిని ప్రసాదించినవాడు. రెండో వాడు, దేవుడు విజ్ఞతను ప్రసాదిస్తే దాని ద్వారా నిర్ణయాలు తీసుకుంటూ, ఆ విజ్ఞతను ఇతరులకు కూడా బోధించేవాడు.

(బుఖారీ - ముస్లిం)

٥٤٤ ـ وعَنِ ابنِ مسعودٍ رضي الله عنه عن النبيِّ ﷺ قال: «لا حَسَدَ إلَّا في اثنتَينِ: رَجُلٌ آتاهُ اللهُ مَالًا، فَسَلَّطَهُ عَلى هَلَكَتِهِ في الحَقِّ، وَرَجُلٌ آتاه اللهُ حِكْمَةً، فَهُوَ يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا» متفقٌ عليه.

معناه: يَنبَغِي أَن لا يُغبَطَ أَحدٌ إلَّا على إحدَى هَاتَينِ الخَصْلَتَينِ.

(సహీహ్ బుఖారీలోని విద్యా ప్రకరణం, సహీహ్ ముస్లింలోని ప్రయాణీకుల నమాజ్ ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

అసూయ అనేది ఓ ప్రాణాంతక మానసిక రుగ్మత. అది మనిషి మనశ్శాంతిని హరించివేసి హృదయంలో అలజడిని రేపుతుంది. దేవుడు ఎవరికయినా ఏదైనా వరాన్ని ప్రసాదిస్తే అసూయాపరుడు దాన్ని చూసి లోలోనే ఉడికిపోతాడు, ఇతరుల నుండి ఆ వస్తువు తొలగిపోవాలని, నాశనమయిపోవాలని కోరుకుంటాడు. ఈ అసూయలోనే 'గిబ్‌తా' అనే ఇంకో రకమైన అసూయ ఉంది. దాన్ని మనం తెలుగులో 'మాత్సర్యం' అని చెప్పవచ్చు. దేవుడు ఇతరులకేదయినా అనుగ్రహిస్తే దాన్ని చూసి సంతోషించి, దేవుడు తనకు కూడా ఆ భాగ్యాన్ని ప్రసాదించాలని కోరుకోవటాన్ని 'మాత్సర్యం' అంటారు. మాత్సర్యం ధర్మసమ్మతమేగాని మొదటిరకమైన అసూయ మాత్రం ధర్మసమ్మతం కాదు.

545. హజ్రత్ ఇబ్నె మస్‌వూద్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఒకసారి తన సహచరులతో, మాట్లాడుతూ, "మీలో తన ధనం కన్నా తన వారసుని ధనాన్ని ఎక్కువగా యిష్టపడే వాళ్ళెవరైనా ఉన్నారా?" అని అడిగారు. "మాలో ప్రతి ఒక్కడికీ తన ధనమంటేనే ఎక్కువ యిష్టం దైవప్రవక్తా!" అని విన్న

٥٤٥ ـ وعنه قال: قال رسولُ اللهِ ﷺ: «أَيُّكم مَالُ وَارِثِهِ أَحَبُّ إليه مِن مَالِه؟» قالُوا: يا رَسولَ اللهِ! مَا مِنَّا أَحَدٌ إلَّا مَالُه أَحَبُّ إليه. قال: «فإنَّ مَالَه ما قدَّمَ وَمَالَ وَارِثِهِ ما أَخَّرَ» رواه البخاري.

వించుకున్నారు సహచరులు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) "మనిషి (దాన ధర్మాలు చేసి) ముందుకి పంపించు కున్నదే అతని ధనం. ఆ తరువాత అతను వదలిపెట్టిపోయే ధనమంతా అతని వారసులదే!" అని అన్నారు.

(బుఖారీ)

(సహీహ్ బుఖారీలోని ప్రేమైక వచనాల ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

మనిషి తాను ఎక్కువగా యిష్టపడే ధనాన్ని దైవాజ్ఞలకు అనుగుణంగా, ఆయన యిష్టపడే పనుల కోసం ఖర్చుపెట్టినప్పుడే అది అతని ధనం అనిపించుకుంటుంది. ఆ ధనమే పరలోకంలో అతనికి లాభం చేకూర్చగలుగుతుంది. మిగతా ధనంలో తాను ప్రపంచంలో తిని అనుభవించిన ధనం ప్రపంచంలోనే వృధా అయిపోతుంది. చనిపోయినప్పుడు వదలిపెట్టిపోయే ధనం వారసుల పరం అయిపోతుంది. దానివల్ల అతనికి ఎలాంటి ప్రయోజనం ఉండదు. అంచేత మనిషి తన దగ్గరున్న ధనాన్ని వీలైనంత ఎక్కువగా దానధర్మాలు చేసి తన స్వంత ధనంగా మార్చుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తూ ఉండాలి.

546. హజ్రత్ అదీ బిన్ హాతిం (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ఉపదేశించారు : "ఒక ఖర్జూరపండు ముక్కను దానం చేసైనా సరే మిమ్మల్ని మీరు నరకాగ్ని బారి నుండి కాపాడు కోండి." (బుఖారీ - ముస్లిం)

٥٤٦ ـ وعَن عَدِيِّ بنِ حاتم رضي الله عنه أنَّ رسولَ اللهِ ﷺ قال: «اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ» متفقٌ عليه.

(సహీహ్ బుఖారీలోని సంస్కార ప్రకరణం, సహీహ్ ముస్లింలోని జకాత్ ప్రకరణం)

547. హజ్రత్ జాబిర్ (రజి) కథనం : దైవప్రవక్త (సల్లం)ను ఏదైనా వస్తువు అడిగినప్పుడు ఆయన 'లేదు' అని ఎన్నడూ అనలేదు. (బుఖారీ - ముస్లిం)

٥٤٧ ـ وعن جابرٍ رضي الله عنه قال: ما سُئِلَ رسولُ اللهِ ﷺ شيئاً قَطُّ فقالَ: لا. متفقٌ عليه.

(సహీహ్ బుఖారీలోని సంస్కార ప్రకరణం, సహీహ్ ముస్లింలోని ఘనతా విశిష్టతల ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

ఈ హదీసు దైవప్రవక్త(సల్లం)గారి అసామాన్య దాతృగుణానికి అద్దం పడుతోంది. ఆయన ఏనాడూ అడిగిన వారికి లేదని జవాబు చెప్పలేదు. తన దగ్గరుంటే ఇచ్చేసేవారు. లేకపోతే అప్పు తీసుకొని అయినా ఇచ్చేవారు. అదీ కానప్పుడు ఇస్తానని వాగ్దానం చేసేవారు. కాని లేదని మాత్రం చెప్పేవారు కాదు.

٥٤٨ ـ وعن أبي هُريرةَ رضي الله عنه قال: قال رسولُ الله ﷺ: «مَا مِن يَوْمٍ يُصْبِحُ العِبَادُ فِيْهِ إِلَّا مَلَكَانِ يَنْزِلانِ، فَيَقُولُ أَحَدُهُمَا: اللّٰهُمَّ أَعْطِ مُنْفِقاً خَلَفاً، وَيَقُولُ الآخَرُ: اللّٰهُمَّ أَعْطِ مُمْسِكاً تَلَفاً» متفقٌ عليه.

548. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) చేసిన కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలియజేశారు : ప్రతిరోజూ ఇద్దరు దైవ దూతలు దిగివస్తారు. వారిలో ఒకదూత, "దేవా! ఖర్చుపెట్టేవాడికి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదించు" అని ప్రార్థిస్తే, రెండో దూత, "దేవా! కూడబెట్టుకునే వాడి సంపదను నాశనం చెయ్యి" అని ప్రార్థిస్తూ ఉంటాడు. *(బుఖారీ - ముస్లిం)*

(సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లింలోని జకాత్ ప్రకరణం)

٥٤٩ ـ وعنه أنَّ رسولَ اللهِ ﷺ قال: «قالَ اللهُ تعالى: أَنفِقْ يَا ابْنَ آدَمَ يُنْفَقْ عَلَيْكَ» متفقٌ عليه.

549. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) గారే చేసిన కథనం ప్రకారం దేవుడు ఇలా అంటున్నాడని దైవప్రవక్త (సల్లం) తెలియజేశారు : "ఆదం పుత్రుడా! ఖర్చు పెట్టు, నీపై కూడా ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతుంది." *(బుఖారీ - ముస్లిం)*

(సహీహ్ బుఖారీలోని వ్యాఖ్యానాల ప్రకరణం, సహీహ్ ముస్లింలోని జకాత్ ప్రకరణం)

٥٥٠ ـ وعنْ عبد الله بن عَمْرو بن العَاصِ رضي الله عنهما أَنَّ رَجُلاً سَأَلَ رسولَ الله ﷺ: أَيُّ الإِسْلام خَيْرٌ؟ قال: «تُطْعِمُ الطَّعَامَ، وَتَقْرَأُ السَّلامَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ» متفقٌ عليه.

550. హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్ర్ బిన్ ఆస్ (రజి) కథనం : ఒక వ్యక్తి దైవప్రవక్త (సల్లం)ను, "ఇస్లాంలో అన్నిటికన్నా శ్రేష్ఠమైన ఆచరణ ఏది?" అని అడిగాడు. దానికి ఆయన "ప్రజలకు అన్నం తినిపించు, పరిచయమున్నా లేకపోయినా,

ప్రతి వ్యక్తికీ సలాం చెయ్యి. (ఇవే ఇస్లాంలో అన్నిటికన్నా శ్రేష్ఠమైన ఆచరణలు)" అని చెప్పారు.

(బుఖారీ - ముస్లిం)

(సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లింలలోని విశ్వాస ప్రకరణాలు)

ముఖ్యాంశాలు

బీదసాదలకు అన్నదానం చేయటం, అతిథి అభ్యాగతులకు భోజన సదుపాయాలు సమకూర్చటం మొదలగునవన్నీ ప్రజలకు అన్నం తినిపించటం క్రిందికే వస్తాయి. అలాగే అవసరాల్లో ఉన్న వ్యక్తి అవసరం తీర్చడం, ఆకలిగొన్న వాడికి అన్నంపెట్టడం, బట్టలు లేనివారికి బట్టలు తొడిగించటం, అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్న వారికి చికిత్సనందించటం, రుణగ్రస్తుని రుణభారాన్ని తగ్గించటం మొదలైన ప్రజోపయోగ కార్యకలాపాలన్నీ ఈ హదీసు భావపరిధిలోకి వస్తాయి.

٥٥١ - وعنه قال: قال رسولُ الله ﷺ: «أَرْبَعُونَ خَصْلَةً أَعلاهَا مَنِيحَةُ العَنْزِ ما مِن عَامِلٍ يَعْمَلُ بِخَصْلَةٍ مِنْهَا رَجَاءَ ثَوَابِها وَتَصْدِيقَ مَوْعُودِهَا إِلَّا أَدْخَلَهُ اللهُ تعالى بهَا الجَنَّةَ» رواه البخاري.

551. హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్ర్ బిన్ ఆస్ (రజి) గారే చేసిన కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలియజేశారు: నలభై (సత్) గుణాలున్నాయి. వాటిలో అత్యుత్తమమైన గుణం మేకపాలను ఇతరులకు కానుకగా ఇచ్చివేయటం. ఏ సదాచార సంపన్నుడయినా పుణ్యఫలాపేక్షతో, దేవుని వాగ్దానాన్ని ధృవీకరిస్తూ వాటిలోని ఏ ఒక్క సద్గుణాన్ని ఆచరించినా దేవుడు తప్పకుండా అతనికి స్వర్గంలో ప్రవేశం కల్పిస్తాడు. (బుఖారీ)

(సహీహ్ బుఖారీలోని కానుకల ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

ఈ హదీసులో 'మనీహా' అనే పదం వాడబడింది. మనీహా అంటే కానుకగా ఇవ్వబడిన పశువు. ఒకవ్యక్తి తన పశువును ఇతరులకెవరికైనా ఇచ్చి, దాని పాలను కానుకగా సేవించమని చెబుతాడు. కొంతకాలం తరువాత తిరిగి ఆ పశువును దాని యజమానికి వాపసు చేయవలసి ఉంటుంది. ఇది కూడా కానుకగానే పరిగణించబడుతుంది. ప్రజలు ఈ విధంగా

పరోపకారభావంతో పరస్పరం కానుకలు ఇచ్చిపుచ్చుకుంటూ ఉండాలి. దానివల్ల మనుషుల మధ్య ప్రేమానురాగాలు పెంపొందుతాయి.

552. హజ్రత్ అబూ ఉమామా సుదయ్ బిన్ అజ్లాన్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు: ఓ మనిషీ! నీ దగ్గర మిగిలిపోయిన ధనాన్ని నువ్వు ఖర్చుపెడితే అది నీకే మంచిది. దాన్ని నీ దగ్గర ఆపుకుంటే దానివల్ల నీకే నష్టం. అవసరాలకు సరిపోయేటంత ధనాన్ని కూడబెట్టుకున్న పక్షంలో నీవు నిందార్హుడివి కావు. ఖర్చు పెట్టేటప్పుడు నీపై ఆధారపడివున్న వారితోనే మొదలుపెట్టు. పైచేయి క్రింది చేయి కన్నా ఎంతో గొప్పది. *(ముస్లిం)*

٥٥٢ ـ وعن أبي أُمَامَةَ صُدَيِّ بنِ عَجْلانَ رضي الله عنه قال: قال رسولُ الله ﷺ: «يَا ابْنَ آدَمَ! إِنَّكَ أَن تَبْذُلَ الفَضْلَ خَيْرٌ لَكَ، وَأَنْ تُمْسِكَهُ شَرٌّ لَكَ، وَلا تُلامُ عَلى كَفَافٍ، وَابْدَأْ بِمَنْ تَعُولُ، وَاليَدُ العُلْيَا خَيْرٌ مِنَ اليَدِ السُّفْلَى» رواه مسلم.

553. హజ్రత్ అనస్ (రజి) కథనం : దైవ ప్రవక్త (సల్లం)ను ఇస్లాం పేరుతో ఏదడిగినా ఆయన తప్పకుండా ఇచ్చే వారు. ఒక వ్యక్తి ఆయన దగ్గరికి వచ్చి (తనకు ధనం ఇవ్వమని) కోరగా ఆయన అతనికి రెండు కొండల మధ్య ఉన్న మేకలన్నీ ఇచ్చేశారు. ఆ వ్యక్తి తన జాతి వారి దగ్గరికి వెళ్ళి, "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! ఇస్లాం స్వీకరించండి ముహమ్మద్ (సల్లం) పేదరికం గురించి భయపడని వానిలా ధనం ఇస్తారు" అని అన్నాడు.

٥٥٣ ـ وعن أنسٍ رضي الله عنه قال: مَا سُئِلَ رسولُ الله ﷺ على الإسْلامِ شَيْئاً إلَّا أَعطاه، وَلَقَد جَاءَهُ رَجُلٌ، فَأَعْطَاهُ غَنَماً بَيْنَ جَبَلَيْنِ، فَرَجَعَ إلى قَوْمِهِ فَقَالَ: يَا قَوْمِ! أَسْلِمُوا؛ فَإِنَّ مُحَمَّداً يُعْطِي عَطَاءَ مَنْ لَا يَخْشَى الفَقْرَ، وَإِنْ كَانَ الرَّجُلُ لَيُسْلِمُ مَا يُرِيدُ إلَّا الدُّنْيَا، فَمَا يَلْبَثُ إلَّا يَسِيراً حَتَّى يَكُونَ الإسْلامُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا. رواه مسلم.

నిజంగానే ఆ కాలంలో ప్రజలు ప్రాపంచిక సిరిసంపదల కోసం ఇస్లాం స్వీకరించేవారు. కాని అనతికాలంలోనే ఇస్లాం ధర్మం వారికి ప్రపంచంలోని ఇతర

వస్తువులన్నిటికన్నా ప్రీతికరమైనదిగా మారిపోయేది. (ముస్లిం)

(సహీహ్ ముస్లింలోని ఘనతా విశిష్టతల ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

క్రొత్తగా ఇస్లాం స్వీకరించేవారిలో ఇస్లాం పట్ల అభిమానాన్ని పెంపొందించటానికి, వారిని ధర్మంపై నిలకడగా ఉంచే ఉద్దేశ్యంతో వారికి ధనం ఇవ్వటం ధర్మసమ్మతమేనని ఈ హదీసు ద్వారా బోధపడుతోంది. దీని ఫలితంగా ప్రారంభంలో ప్రజలు ధనానికాశపడి ఇస్లాం స్వీకరించినా ఆ తరువాత క్రమక్రమంగా వారిలో ఇస్లాం పట్ల అభిమానం పెంపొందుతుంది. అనతికాలంలోనే వారు నిజమైన, నికార్సయిన ముస్లింలుగా మారిపోతారు. బహుశా ఈ ఉద్దేశ్యంతోనే దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో క్రొత్తగా ఇస్లాం స్వీకరించేవారికి జకాత్ సొమ్ము ఇవ్వవచ్చని చెప్పబడింది. హనఫీ ఫికహ్ పండితులు క్రొత్తగా ఇస్లాం స్వీకరించేవారికి జకాత్ ధనం ఇవ్వవచ్చనే ఆదేశం రద్దుచేయబడిందని అభిప్రాయపడుతున్నారు. కాని నిజం చెప్పాలంటే ఈ పద్దుక్రింద జకాత్ సొమ్ము ఖర్చుపెట్టడం ప్రళయం వరకూ ధర్మసమ్మతమే. నేడు కూడా దాని అవసరం ఉంది. క్రొత్తగా ఇస్లాం స్వీకరించేవారికి ధనసహాయం అందిస్తే ఈ రోజు కూడా మనం దాని సత్పరిణామాలను చూడగలం.

٥٥٤ ـ وعن عُمَرَ رضي الله عنه قال: قَسَمَ رسولُ اللهِ ﷺ قَسْماً، فَقُلْتُ: يا رسولَ اللهِ! لَغَيْرُ هؤُلاءِ كَانُوا أَحَقَّ بِهِ مِنْهُم؟ قال: «إِنَّهُمْ خَيَّرُونِي أَنْ يَسْأَلُونِي بِالْفُحْشِ، أَوْ يُبَخِّلُونِي، وَلَسْتُ بِبَاخِلٍ» رواه مسلم.

554. హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) కథనం : ఒకసారి దైవప్రవక్త (సల్లం) కొంత ధనం (ప్రజలకు) పంచిపెట్టారు. అప్పుడు నేను, "దైవప్రవక్తా! ఈ ధనం తీసుకోవటానికి వీళ్ళకన్నా ఎక్కువ హక్కుదారులున్నారు కదా! (మీరు వీళ్ళకే ఎందుకిస్తున్నారు?)" అని అన్నాను. దానికాయన (సల్లం) "వీళ్ళు రెండు విధాలుగా నాపై ఒత్తిడి తీసుకువస్తున్నారు. ధనం ఇవ్వాల్సిందేనని గట్టిగా అడుగుతారు (అంచేత ఇవ్వాల్సివస్తోంది). లేదా నన్ను పిసినారి అంటారు. నిజానికి నేను ఎలాంటి పిసినారితనం చూపటం లేదు" అని చెప్పారు. (ముస్లిం)

(సహీహ్ ముస్లింలోని జకాత్ ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

అజ్ఞానులు, సంస్కారహీనులైన పల్లెటూరి మనుషులు క్రొత్తగా ఇస్లాం స్వీకరించినప్పుడు ప్రారంభంలో దైవప్రవక్త (సల్లం) పట్ల అనుచితంగా ప్రవర్తించేవారు. తమ మాటలతో, చేతలతో ఆయన మనసుకు బాధ కలిగించేవారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) వారిలో మార్పు వస్తుందన్న ఆశతో, వారు ఇస్లాం ధర్మంపై నిలకడగా ఉండి సభ్యతా సంస్కారాలు నేర్చుకుంటారన్న ఉద్దేశ్యంతో వారికి ఎంతోకొంత ధనమిచ్చి వారి హృదయాలను జయించటానికి ప్రయత్నించేవారు.

555. హజ్రత్ జుబైర్ బిన్ ముత్‌యిమ్ (రజి) కథనం ప్రకారం ఆయన దైవప్రవక్త (సల్లం)తో పాటు హునైన్ యుద్ధం నుండి తిరిగి వస్తుండగా (మధ్యలో ఒక చోట) కొంతమంది పల్లెటూరి మనుషులు దైవప్రవక్త (సల్లం)ను (ధనం ఇవ్వమని) వెంటబడి అడగసాగారు. ఆఖరికి వాళ్ళు ఆయన్ని బలవంతాన ఒక తుమ్మచెట్టు దగ్గరికి తీసుకొని వెళ్ళారు. అంతలో ఆయన దుప్పటి ముళ్ళల్లో చిక్కుకుంది. అప్పుడు ఆయన అక్కడే ఆగి, "దుప్పటన్నా ఇస్తారా? నా దగ్గర ఈ ముండ్ల చెట్లన్ని ఒంటెలుండి నట్లయితే నేను వాటన్నిటినీ మీకు పంచేసేవాణ్ణి, అప్పుడు నేను పిసినారిని, అబద్ధాలు చెప్పేవాడిని, పిరికివాడిని కానని మీరు తెలుసుకుంటారు" అని అన్నారు. *(బుఖారీ)*

(సహీహ్ బుఖారీలోని జిహాద్ ప్రకరణం)

٥٥٥ - وعن جُبَيْرِ بن مُطْعِمٍ رضيَ الله عنه أنه قال: بَيْنَمَا هُوَ يَسِيرُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ مَقْفَلَهُ مِن حُنَيْنٍ، فَعَلِقَهُ الأَعْرَابُ يَسْأَلُونَهُ، حَتَّى اضْطَرُّوهُ إلى سَمُرَةٍ، فَخَطِفَتْ رِدَاءَهُ، فَوَقَفَ النَّبِيُّ ﷺ فقال: «أَعْطُونِي رِدَائِي، فَلَوْ كَانَ لِي عَدَدُ هٰذِهِ العِضَاهِ نَعَماً، لَقَسَمْتُهُ بَيْنَكُمْ، ثُمَّ لا تَجِدُونِي بَخِيلاً وَلا كَذَّاباً وَلا جَبَاناً» رواه البخاري. «مَقْفَلَهُ» أَيْ: حَالَ رُجُوعِهِ. وَ «السَّمُرَةُ»: شَجَرَةٌ. وَ «العِضَاهُ»: شَجَرٌ لَهُ شَوْكٌ.

ముఖ్యాంశాలు

ఈ హదీసు ద్వారా ఒకటేమో క్రొత్తగా ఇస్లాం స్వీకరించినవారి మనసులను ఇస్లాం పట్ల సంతుష్టపరచటానికి ధనం ఖర్చుపెట్టవచ్చని తెలుస్తోంది. రెండోది ఇందులో దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం గారి ఉత్తమ నడవడిక కూడా వివరించబడింది. పల్లెటూరి మనుషుల కరకు మాటలను, వారి దురుసు చేష్టలను ఎంతగానో సహించేవారు. ఈ హదీసు ద్వారా బోధపడే మూడో విషయం ఏమిటంటే - ప్రజలకు నాయకుడైన వాడిలో అబద్ధం, పిరికితనం, పిసినారి

తనం లాంటి అవలక్షణాలు ఉండకూడదు. అంతేకాదు, మూర్ఖుల అపార్థాలను దూరం చేయటం కోసం అవసరమైతే తమ ఉత్తమ వ్యవహారాన్ని, తమలోని మంచి గుణాలను వారి ముందు ప్రస్తావించవచ్చని కూడా ఈ హదీసు మనకు బోధపరుస్తోంది. ఆ విధంగా ప్రస్తావించటం గర్వం, ఆత్మస్తుతి క్రిందికి రాదు.

٥٥٦ ـ وعن أبي هُريرة رضي الله عنه أنَّ رسولَ الله ﷺ قال: «مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ، وَمَا زَادَ اللهُ عَبْداً بِعَفْوٍ إلَّا عِزّاً، وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لله إلَّا رَفَعَهُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ» رواه مسلم.

556. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు : దానధర్మాలు సంపదలో లోటును ఏర్పరచవు. దేవుడు మన్నింపుల వైఖరిని అవలంబించే దాసుని గౌరవాన్ని మరింత పెంచుతాడు. ఎవరైనా దైవం కోసం అణకువను ప్రదర్శిస్తే దేవుడు అతనికి ఔన్నత్యాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. *(ముస్లిం)*

(సహీహ్ ముస్లింలోని సత్కార్యాలు సత్సంబంధాల ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

1. పై హదీసు దానధర్మాల వల్ల సంపదలో వెలితి రాదని చెబుతోంది. నిజమే.....! మనిషి దానం చేస్తే దేవుడు తతిమ్మా ధనంలో శుభాన్ని అవతరింపజేస్తాడు. కొన్నిసార్లు ఇహలోకంలోనే దానికి రెట్టింపు ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. ఇక పరలోకంలో ఆ దానానికి ఎలాగూ పుణ్యం లభిస్తుంది. కనుక ఏ విధంగా చూసినా దానధర్మాల వల్ల మనిషి సంపదకు నష్టం లేదు.
2. తను మన్నింపుల వైఖరిని అవలంబిస్తే ప్రజలు తనను తక్కువగా అంచనా వేస్తారనీ, తనను బలహీనుడిగా తలపోస్తారని అనుకుంటాడు మనిషి. కాని దానికి భిన్నంగా ఈ హదీసులో దేవుడు అలాంటి వారికి ప్రజల్లో మరింత గౌరవ మర్యాదలను ప్రసాదిస్తాడని చెప్పబడింది. క్షమాగుణంతో వ్యవహరించేవారిని సాధారణంగా జనం గౌరవిస్తారు. అంతేకాదు పరలోకంలో కూడా అలాంటి వారికి గొప్ప పుణ్యఫలం లభిస్తుంది. ఆ విధంగా మనిషి అటు దైవం దృష్టిలోనూ, ఇటు జనం దృష్టిలోనూ గౌరవవంతునిగా భావించబడతాడు.

٥٥٧ ـ وعن أبي كَبْشَةَ عَمْرِو بنِ سَعدٍ الأنماريِّ رضي الله عنه أنه سمع رسولَ الله ﷺ يقولُ: «ثَلاثَةٌ أُقْسِمُ عَلَيْهِنَّ وَأُحَدِّثُكُمْ حَدِيثاً فَاحْفَظُوهُ: مَا نَقَصَ مَالُ

557. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా చెబుతుండగా తాను విన్నానని హజ్రత్ అబూ కబ్షా అమ్ర్ బిన్ సాద్ అన్మారీ (రజి) తెలియజేశారు : నేను మూడు విషయాల గురించి ప్రమాణం చేస్తున్నాను.

عَبْدٍ مِنْ صَدَقَةٍ، وَلا ظُلِمَ عَبْدٌ مَظْلَمَةً صَبرَ عَلَيْهَا إِلَّا زَادَهُ اللهُ عِزًّا، وَلا فَتَحَ عَبْدٌ بَابَ مَسأَلَةٍ إِلَّا فَتَحَ اللهُ عَلَيهِ بَابَ فَقْرٍ۔ أَوْ كَلِمَةً نَحْوَهَا ۔ وَأُحَدِّثُكُمْ حَدِيثاً فَاحْفَظُوهُ. قال: إِنَّمَا الدُّنْيَا لأَرْبَعَةِ نَفَرٍ: عَبدٍ رَزَقَهُ اللهُ مَالاً وَعِلْماً، فَهُوَ يَتَّقِي فِيهِ رَبَّهُ، وَيَصِلُ فِيهِ رَحِمَهُ، وَيَعْلَمُ لِلَّهِ فِيهِ حَقّاً، فَهٰذَا بِأَفضَلِ المَنَازِلِ. وَعَبدٍ رَزَقَهُ اللهُ عِلماً، وَلَمْ يَرزُقْهُ مَالاً، فَهُوَ صَادِقُ النِّيَّةِ يَقُولُ: لَوْ أَنَّ لِي مَالاً لَعَمِلْتُ بِعَمَلِ فُلانٍ، فَهُوَ بِنِيَّتِهِ، فَأَجْرُهُمَا سَوَاءٌ. وَعَبْدٍ رَزَقَهُ اللهُ مَالاً، وَلَمْ يَرْزُقْهُ عِلماً، فَهُوَ يَخْبِطُ فِي مَالِهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ، لا يَتَّقِي فِيهِ رَبَّهُ، وَلا يَصِلُ فِيهِ

ఒక విషయం మీతో చెబుతున్నాను. దాన్ని మీరు గుర్తుంచుకోండి. దాన ధర్మాలు చేయటం వల్ల దాసుని సంపదలో లోటు ఏర్పడదు. దౌర్జన్యపీడితుడు సహనం వహిస్తే దేవుడు తప్పకుండా అతని గౌరవాన్ని ఇనుమడింపజేస్తాడు. భిక్షాటన మొదలెట్టే దాసుని కోసం దేవుడు దారిద్ర్య ద్వారాన్ని తెరుస్తాడు. (ఆయన దారిద్ర్యమో లేక ఇంకేదో అన్నారు). ఇంకో విషయం చెబుతున్నాను అది (కూడా) గుర్తుంచుకోండి. ప్రపంచంలో నాలుగు రకాల మనుషులున్నారు. మొదటిరకం మనుషులు : దేవుడు వీరికి సంపద, జ్ఞానాలు ప్రసాదిస్తే వీరు వాటి విషయంలో దైవానికి భయపడుతూ ఉంటారు. బంధువుల పట్ల ఉత్తమంగా వ్యవహరిస్తారు. ఇంకా తమ దగ్గరున్న సంపదలో దేవుని హక్కుని గుర్తిస్తారు. ఇలాంటి వారు స్వర్గంలో అత్యుత్తమ స్థానాల్లో ఉంటారు. రెండవ రకం మనుషులు : దేవుడు వీరికి జ్ఞానమైతే ఇచ్చాడు గాని సంపద ఇవ్వలేదు. ఉంటాడు. ఇలాంటివారు సత్సంకల్పంతో "మా దగ్గర గనక ధనముంటే మేము కూడా ఫలానా మనిషిలా దాన్ని (మంచిపనుల్లో) ఖర్చుపెట్టేవాళ్ళం" అని అంటారు. వాళ్ళకు ఈ సత్సంకల్పం మూలంగా మొదటి-రకం మనుషులకు సమానంగా ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. మూడో రకం మనుషులు : దేవుడు వీరికి ధనం ఇస్తాడు కాని జ్ఞానం ఇవ్వడు. ఇలాంటి వారు మంచీ చెడులను

رَحِمَهُ، وَلا يَعْلَمُ للهِ فِيهِ حقاً، فَهٰذَا بِأَخْبَثِ المَنَازِلِ. وَعَبدٍ لَمْ يَرْزُقْهُ اللهُ مَالاً وَلا عِلماً، فَهُوَ يَقُولُ: لَوْ أَنَّ لِي مَالاً لَعَمِلْتُ فِيهِ بِعَمَلِ فُلانٍ، فَهُوَ بِنِيَّتُهُ، فَوِزْرُهُمَا سَوَاءٌ» رواه الترمذي وقال: حديث حسن صحيح.

గురించి ఏమాత్రం తెలుసుకోకుండా (ఎడాపెడా) డబ్బు ఖర్చుపెడు తుంటారు. ధనం విషయంలో దైవానికి భయపడరు. బంధువుల హక్కుల్ని నిర్వర్తించరు. తమ దగ్గరున్న ధనంలో దేవుని హక్కుల్ని గుర్తించరు. ఇలాంటి వారు అందరికన్నా అధములు. నాల్గో రకం మనుషులు : దేవుడు వీరికి ధనం, జ్ఞానం (రెండూ) ఇవ్వడు. "అయినప్పటికీ వారు మా దగ్గర గనక ధనముంటే మేము కూడా ఫలానా మనిషిలా (విలాసాల కోసం ఎడాపెడా) ఖర్చుపెడతాం" అని అంటారు. వారి సంకల్పం ఇలా (చెడుగా) ఉండటం మూలంగా వారు మూడోరకం మనుష లకు సమానమైన పాపాత్ములుగా పరిగణించబడతారు."

(తిర్మిజీ - హసన్, సహీహ్)

(సుననె తిర్మిజీలోని ఐహిక అనాసక్తత అధ్యాయం)

ముఖ్యాంశాలు

పై హదీసులో మంచి లేక చెడు సంకల్పం అంటే దృఢ నిశ్చయమని భావం. దృఢ నిశ్చయం లేని పక్షంలో పుణ్యఫలం, పాపఫలం అనేవి ఉండవు. సంపదను గనక షరీఅత్ సూచించిన విధంగా ఖర్చుపెడితే అది ఎంతో గొప్పది. విచ్చలవిడిగా ఖర్చుపెడితే దానికన్నా చెడ్డది మరొకటి లేదు. అదేవిధంగా విద్యను కూడా అభ్యసించి ఆచరిస్తే అది మహా గొప్పదిగా భావింపబడుతుంది. ఆచరణ లేని విద్య, అజ్ఞానం మనిషికి శుభాలు ప్రాప్తం గాకుండా చేస్తాయి.

٥٥٨ ـ وعن عائشةَ رضي الله عنها أَنَّهُمْ ذَبَحُوا شَاةً، فقالَ النبيُّ ﷺ: «مَا بَقِيَ مِنْهَا؟»، قالت: ما بَقِيَ مِنها إلَّا كَتِفُهَا، قال: «بَقِيَ كُلُّهَا غيرَ كَتِفِهَا» رواه الترمذي

558. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి.అన్హా) కథనం ప్రకారం కొంతమంది ఒక మేకను కోశారు. (దాని మాంసంలో చాలా భాగం ప్రజలకు పంచిపెట్టారు). ఆ సంద ర్భంగా దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆయిషా

وقال: حديث صحيح. معناه: تَصَدَّقُوا بها إلَّا كَتِفَهَا، فقال: بَقِيَتْ لَنَا في الآخِرَةِ إلَّا كَتِفَهَا.

(రజి.అన్హా)తో మాట్లాడుతూ, "ఆ మాంసంలో ఇంకా ఎంత మిగిలి ఉంది?" అని అడిగారు. "అంతా అయి పోయింది, ఒక్క భుజం మాత్రమే మిగిలి ఉంది" అని చెప్పారామె. దానికాయన "(కాదు, కాదు) ఆ భుజం తప్ప తతిమ్మా మాంసమంతా మిగిలే ఉంది" అని అన్నారు. *(తిర్మిజీ, హసన్ సహీహ్)*

ఈ హదీసు భావం ఏమిటంటే, మేకను కోసిన వాళ్ళు ఒక భుజాన్ని మాత్రం ఉంచుకొని మిగతా మాంసమంతా దానం చేసేశారు. దానం చేసిన మాంసానికి పరలోకంలో ప్రతిఫలం లభిస్తుంది కాబట్టి అది మిగిలే ఉంది. ఇక మాంసంలో మిగిలిపోయిన భుజాన్ని ఎలాగూ కోసినవాళ్ళు తింటారు కాబట్టి పరలోకంలో దానికి ప్రతిఫలం లభించదు. ఆ విధంగా అది అయిపోయిన దాంతో సమానమన్నది దైవప్రవక్త ప్రవచనంలోని ఉద్దేశ్యం.

٥٥٩ ـ وعن أسماءَ بنتِ أبي بكرٍ الصديق رضي الله عنهما قالت: قال لي رسولُ اللهِ ﷺ: «لا تُوكِي فيُوكَى عَلَيْكِ». وفي روايةٍ: «أَنفِقِي أَوِ انفَحِي، أَوِ انضِحِي، وَلا تُحْصِي، فَيُحْصِيَ اللهُ عَلَيْكِ، وَلا تُوعِي فَيُوعِيَ اللهُ عَلَيْكِ» متفقٌ عليه. وَ «انْفَحِي» بالحاءِ المهملة: وهو بمعنى أَنْفِقِي، وكذلك: «انضِحِي».

559. హజ్రత్ అస్మా బిన్తె అబూ బక్ర్ సిద్దీఖ్ (రజి.అన్హా) కథనం : ఒకసారి దైవప్రవక్త (సల్లం) నాతో మాట్లాడుతూ, "ధనం మూటగట్టి ఉంచుకోకు. అలా చేస్తే దేవుడు కూడా (నీకివ్వకుండా) మూటగట్టి ఉంచుతాడు" అన్నారు.

వేరొక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది : "ఖర్చుపెట్టు, పదే పదే లెక్కపెట్టకు. అలా చేస్తే దేవుడు కూడా లెక్కపెట్టి మరీ

ఇస్తాడు. అలాగే మాటిమాటికి సర్దిపెట్ట మాకు. అలాచేస్తే దేవుడు నీ పట్ల కూడా అలాగే వ్యవహరిస్తాడు.''

(బుఖారీ - ముస్లిం)

(సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లింలలోని జకాత్ ప్రకరణాలు)

٥٦٠ ـ وعن أبي هريرة رضي الله عنه أنه سمع رسولَ اللهِ ﷺ يقولُ: «مَثَلُ البَخِيلِ وَالمُنفِقِ، كَمَثَلِ رَجُلَيْنِ عَلَيْهِمَا جُنَّتَانِ مِنْ حَدِيدٍ مِنْ ثُدِيِّهِمَا إلى تَرَاقِيهِمَا، فَأَمَّا المُنْفِقُ فَلا يُنْفِقُ إلَّا سَبَغَتْ، أَوْ وَفَرَتْ على جلدِهِ حَتَّى تُخْفِيَ بَنَانَهُ، وَتَعْفُوَ أَثَرَهُ، وَأَمَّا البَخِيلُ فَلا يُرِيدُ أَنْ يُنْفِقَ شَيْئاً إلَّا لَزِقَتْ كُلُّ حَلْقَةٍ مَكَانَهَا، فَهُوَ يُوَسِّعُهَا فَلا تَتَّسِعُ» متفقٌ عليه.

وَ «الجُنَّةُ»: الدِّرْعُ. وَمَعنَاهُ: أَن المُنْفِقَ كُلَّمَا أَنْفَقَ سَبَغَتْ، وَطَالَتْ حَتَّى تجُرَّ وَرَاءَهُ، وَتُخْفِيَ رِجْلَيهِ وأَثَرَ مَشْيِهِ وَخُطُوَاتِهِ.

560. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం : దైవప్రవక్త (సల్లం) పిసినారిని, ఖర్చుపెట్టేవాడిని కవచాలు ధరించివున్న ఇద్దరు వ్యక్తులతో ఈ విధంగా పోల్చి చెబుతుండగా నేను విన్నాను. ఆ ఇరువురి శరీరాలూ రొమ్ము నుండి కంఠం వరకు కవచాలతో కప్పబడి ఉన్నాయి. వారిరువురిలో ఖర్చుపెట్టే వాడు ఖర్చుపెట్టాలని ప్రయత్నించి నప్పుడు, అతని కవచం పూర్తిగా వదులయిపోయి అతని మునివ్రేళ్ళు సయితం కప్టబడే విధంగా క్రిందికి జారి పోతుంది. అతని కాలిముద్రలను కూడా కనపడనీయకుండా చేస్తుంది. దీనికి భిన్నంగా పిసినారి అసలు ఏమీ ఖర్చు పెట్టాలని అనుకోడు కాబట్టి కవచంలోని ప్రతికొండీ ఎక్కడికక్కడ బిగుసుకు పోతుంది. అతను దాన్ని వదులుచేసుకో వాలని ప్రయత్నిస్తాడు, కాని అది వదులు కాదు. *(బుఖారీ - ముస్లిం)*

దీని భావం ఏమిటంటే, దానశీలుడు దానం చేయాలని ప్రయత్నించినప్పుడు (అతని చేతులకు కలిపివేయబడివున్న కవచం) పూర్తిగా వదులయిపోయి

వెనుకనుండి క్రిందికి జారిపడుతూ ఉంటుంది. అతని పాదాలను కప్పి వేయటమే గాకుండా అతని కాలి ముద్ర లను కూడా చెరిపివేస్తుంది.

(సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లింలలోని జకాత్ ప్రకరణాలు)

ముఖ్యాంశాలు

దానధర్మాలు మనిషికి కవచాల్లాంటివని ఈ హదీసు భావం. దానధర్మాలు చేయటం వల్ల భవిష్యత్తులో రాబోయే ఆపదలు తొలగిపోతాయి. పైగా అతని సంపదకు దేవుని తరపునుండి రక్షణ ఏర్పడుతుంది. దానశీలి దానం చేయాలనుకున్నప్పుడు ఎంతో ఉదారంగా వ్యవహరిస్తాడు. సంతోషంగా డబ్బు ఖర్చుపెడతాడు. కాని పిసినారికి అసలు దానం చెయ్యాలనే తలంపే రాదు. ఒకవేళ వచ్చినా డబ్బు ఖర్చుపెట్టటానికి అతనికి చేతులు రావు.

٥٦١ ـ وعنه قال: قال رسولُ اللهِ ﷺ: «مَنْ تَصَدَّقَ بِعِدْلِ تَمْرَةٍ مِنْ كَسْبٍ طَيِّبٍ، وَلا يَقْبَلُ اللهُ إِلَّا الطَّيِّبَ، فَإِنَّ اللهَ يَقْبَلُهَا بِيَمِينِهِ، ثُمَّ يُرَبِّيهَا لِصَاحِبِهَا، كَمَا يُرَبِّي أَحَدُكُمْ فَلُوَّهُ حَتَّى تَكُونَ مِثْلَ الجَبَلِ» متفقٌ عليه.

561. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) గారే చేసిన కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు: దేవుడు పవిత్ర సంపాదన (నుండి ఇచ్చే దానాల్ని) మాత్రమే స్వీకరిస్తాడు. అంచేత ఎవరైనా తమ పవిత్ర సంపాదనలో నుండి ఒక ఖర్జూరపుటంత ధనం దానం చేసినా దేవుడు దాన్ని తన కుడిచేత్తో అందు కుంటాడు. ఆ తరువాత దాన్ని మీరు గుర్రపు పిల్లను పెంచి పెద్దచేసినట్లుగా దానం చేసినవాడికోసం పెంచుతాడు. అలా పెరుగుతూ చివరకు అది పర్వత మంత పెద్దదిగా అయిపోతుంది.

(బుఖారీ - ముస్లిం)

(సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లింలలోని జకాత్ ప్రకరణాలు)

ముఖ్యాంశాలు

1. అక్రమంగా సంపాదించి చేసే దానధర్మాలకు అల్లాహ్ దృష్టిలో ఎలాంటి విలువ

ఉండదు. దీనికి భిన్నంగా హలాల్ సంపాదనలో నుంచి ఒక ఖర్జూర పండు దానం చేసినా అది కొండంత పుణ్యాన్ని తెచ్చిపెడ్తుంది.

2. ఈ హదీసులో అల్లాహ్‌కు చెయ్యి ఉందనే ప్రస్తావన వచ్చింది. అల్లాహ్‌కు చేతులు ఉన్నాయని నమ్మటం విధి. అయితే అల్లాహ్ చేతులను వేటితోనూ పోల్చరాదు. వాటి ఆకారాన్ని వివరించటం కూడా ధర్మసమ్మతం కాదు. ఆఖరికి 'ఇక్కడ చెయ్యి అంటే తీసుకోవటం, అంగీకరించటం' అని భావాలు తీయటం కూడా సరికాదు.

٥٦٢ ـ وعنه عن النبيِّ ﷺ قال: «بَيْنَما رَجُلٌ يَمْشِي بِفَلاةٍ مِنَ الأَرْضِ، فَسَمِعَ صَوْتاً فِي سَحَابَةٍ: اسْقِ حَدِيقَةَ فُلانٍ، فَتَنَحَّى ذَلِكَ السَّحَابُ فَأَفْرَغَ مَاءَهُ فِي حَرَّةٍ، فَإِذَا شَرْجَةٌ مِنْ تِلْكَ الشِّرَاجِ قَدِ اسْتَوْعَبَتْ ذَلِكَ الْمَاءَ كُلَّهُ، فَتَتَبَّعَ الْمَاءَ، فَإِذَا رَجُلٌ قَائِمٌ فِي حَدِيقَتِهِ يُحَوِّلُ الْمَاءَ

562. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) గారే చేసిన కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలియజేశారు: ఒకాయన ఓ మైదానంగుండా వెళుతుండగా మేఘాల్లో నుంచి, "ఫలానా వ్యక్తి తోటలో వర్షం కురిపించు" అని (ఎవరో అజ్ఞాపిస్తున్నట్టు) వినపడింది. అంతలో ఆ మేఘాల్లో నుండి ఒక మబ్బుతునక విడి పోయి ఓ నల్లని రాతినేలపై వర్షం కురిపించింది. (దాంతో చిన్న చిన్న కాలువలు ఏర్పడ్డాయి). చివరకు ఒక (పెద్ద) కాలువ మిగతా కాలువలన్నిటిని తనలో కలుపుకొని ప్రవహించసాగింది. అది చూసి ఆయన కూడా ఆ ప్రవాహం వెంట నడవసాగాడు. (కొంతదూరం వెళ్ళాక) ఆయనకు ఎవరో ఒక వ్యక్తి తన తోటలో నిలబడి తన దగ్గరున్న పని ముట్టుతో తోటకు నీళ్ళు పెడుతున్నట్టు కనిపించాడు. ఆయన అతని దగ్గరికెళ్ళి "ఓ దేవుని దాసుడా! నీ పేరేమిటి?" అని అడిగాడు. తాను ఇంతకు ముందు మేఘాల్లో విన్న పేరే చెప్పాడా వ్యక్తి. అతను "ఎందుకు అడుగుతున్నారు?" అన్నాడు. అందుకాయన "కురిపించిన

బమేఘంలో నుండి, 'ఫలానా వ్యక్తి తోటలపై వర్షం కురిపించు' అని (ఎవరో ఆజ్ఞాపిస్తున్నట్టు) విన్నాను. నువ్వు చెప్పిన పేరూ నేను విన్న పేరు ఒక్కటే. అది సరేకాని (దేవుడు ప్రత్యేకంగా నీ తోటలోనే వర్షం కురిపించమని మేఘాల్ని ఆదేశించటానికి) అసలు నువ్వు చేస్తున్న పనేంటి?" అని అడిగాడు. దానికా వ్యక్తి "మీరు అడిగారు కాబట్టి చెబుతున్నాను. ముందుగా నేను ఈ తోటలో పండే పంటను అంచనా వేసుకుంటాను. మొత్తం పంటలో మూడో వంతు దానం చేస్తాను. మరో మూడో వంతు నాకూ, నా ఆలుబిడ్డల ఆహారానికి సరిపోతుంది. మిగతా మూడో వంతును నేను వచ్చే పంటకోసం ఉపయోగిస్తాను" అని చెప్పాడు.

(ముస్లిం)

بِمِسْحَاتِهِ، فقال له: يَا عَبْدَ اللهِ! ما اسْمُكَ؟ قَالَ: فُلانٌ، لِلاسْمِ الَّذي سَمِعَ فِي السَّحَابَةِ، فقال له: يا عَبْدَ اللهِ! لِمَ تَسْأَلُنِي عَنِ اسْمِي؟ فَقَالَ: إنِّي سَمِعْتُ صَوْتاً في السَّحَابِ الَّذي هذَا مَاؤُهُ يَقُولُ: اسْقِ حَدِيقَةَ فُلانٍ، لِاسْمِكَ، فما تَصْنَعُ فِيهَا؟ فقالَ: أَمَّا إذْ قُلْتَ هٰذَا، فَإنِّي أَنْظُرُ إلى مَا يَخْرُجُ مِنْهَا، فَأَتَصَدَّقُ بِثُلُثِهِ، وَآكُلُ أَنَا وَعِيَالِي ثُلُثاً، وَأَرُدُّ فِيهَا ثُلُثَهُ» رواه مسلم. «الحَرَّةُ»: الأَرضُ المُلْبَسَةُ حِجَارَةً سَوْدَاءَ. وَ«الشَّرجَةُ» بفتح الشين المعجمة وإسكان الراءِ وبالجيم: هِيَ مَسِيلُ الماءِ.

(సహీహ్ ముస్లింలోని ఐహిక అనాసక్తత ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

ఈ హదీసులో కూడా దానధర్మాల గొప్పదనంతో పాటు మహిమలు, అద్భుతాల గురించి కూడా వివరించటం జరిగింది. ఒక మనిషి మేఘాల నుంచి మాటలు విన్నాడు. అసలు సాధారణంగా ఇలా జరగదు కాని దేవుడు తలచుకుంటే అది అసంభవం కూడా కాదు. అయితే మానవుల్లో ఎవరూ కూడా తాను తలచినప్పుడు మహిమలు ప్రదర్శించగలననీ, విశ్వసూత్రాలకు విరుద్ధమైన పని చేసి చూపించగలనని బొంకలేడు. దేవుడు తలచినప్పుడే అలాంటి అద్భుతాలు జరుగుతాయి. ఈ రోజుల్లో చాలామంది మహిమలు, అద్భుతాల పేరుతో జనాన్ని మోసం చేస్తున్నారు. జనం వారిపట్ల జాగ్రత్తగా ఉండాలి.